

Sygn. akt III AUa 190/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Hejwowska SA Krystyna Smaga
Protokolant: protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2016 r. w Lublinie

sprawy K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wypłatę renty rodzinnej od wcześniejszej daty i wypłatę wyrównania

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 11 grudnia 2015 r. sygn. akt VIII U 1053/15

oddala apelację.

B. H. E. G.K. S.

III AUa 190/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił decyzję pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. i ustalił wnioskodawcy K. S. prawo do wypłaty renty rodzinnej od dnia 1 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

Wnioskodawca K. S., ur. (...), jest uprawniony do renty rodzinnej od dnia 16 czerwca 2009 roku. Świadczenie zostało przyznane na okres do dnia 31 sierpnia 2009 roku, zaś kolejnymi decyzjami prawo do renty rodzinnej dla K. S. było przedłużane aż do 28 lutego 2015 roku.

Początkowo organ rentowy wzywał wnioskodawcę do składania aktualnych zaświadczeń o kontynuowaniu nauki, informując jednocześnie, iż w przypadku niedostarczenia żądanego zaświadczenia w wyznaczonym terminie wypłata renty rodzinnej zostanie wstrzymana. W późniejszych latach, począwszy od 2011 roku, organ rentowy zwracał się bezpośrednio do (...) w L. o nadesłanie informacji, czy K. S. w dalszym ciągu kontynuuje naukę, przesyłając to pismo do wiadomości wnioskodawcy.

Pismem z dnia 10 marca 2014 roku organ rentowy zwrócił się do (...) Wydziału Ekonomicznego w L. o nadesłanie informacji, czy K. S. jest nadal studentem tej uczelni. W dniu 19 marca 2014 roku do pozwanego wpłynęło zaświadczenie (...) z dnia 13 marca 2014 roku, w którym wskazano, iż K. S. jest studentem 2-go semestru studiów stacjonarnych drugiego stopnia 2-letnich na kierunku zarządzanie. Jako przewidywany termin ukończenia studiów wskazano 30 września 2015 roku.

Decyzją z dnia 6 lutego 2015 roku pozwany wstrzymał wypłatę renty rodzinnej z powodu ukończenia przez wnioskodawcę 25 lat życia.

Pismem z dnia 17 lutego 2015 roku, przesłanym do wiadomości K. S., organ rentowy zwrócił się do (...) Wydziału Ekonomicznego w L.

o nadesłanie informacji, czy skarżący jest słuchaczem tej uczelni w roku szkolnym 2014/2015. W dniu 3 marca 2015 roku wpłynęło do organu rentowego zaświadczenie (...) z dnia 24 lutego 2015 roku, z którego wynika, iż K. S. jest studentem 3-go semestru studiów stacjonarnych drugiego stopnia 2-letnich na kierunku zarządzanie. Jako przewidywany termin ukończenia studiów wskazano 30 września 2015 roku. Jednocześnie poinformowano, iż zimowa (poprawkowa) sesja egzaminacyjna trwa do 28 lutego 2015 roku, zaś termin składania indeksu do zaliczenia semestru mija dnia 6 marca 2015 roku i dopiero po tym terminie można stwierdzić zaliczenie trzeciego semestru i wpis na semestr czwarty.

W dniu 18 maja 2015 roku K. S. złożył wniosek o wznowienie wypłaty renty rodzinnej oraz jej wyrównanie od marca 2015 roku. Do wniosku dołączył zaświadczenie (...) z 18 maja 2015 roku o kontynuowaniu nauki od 16 lutego 2015 roku na IV semestrze studiów stacjonarnych II stopnia, 2-letnich, których termin ukończenia przewidywany jest na 30 września 2015 roku.

Zaskarżoną decyzją z dnia 26 maja 2015 roku pozwany podjął wypłatę renty rodzinnej na rzecz K. S. od dnia 1 maja 2015 roku.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwość i wiarygodność nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości Sądu.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie, przywołując przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.748 j.t.). Zgodnie z treścią art. 68 ust. 1 i 2 tej ustawy prawo do renty rodzinnej mają dzieci do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia. Jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów.

W myśl art. 133 ust. 1 cyt. ustawy, w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż: 1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3; 2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego. Sąd Okręgowy zważył, że z treści tego przepisu wynika,

iż regułą jest przyznanie przeliczonego świadczenia od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wyjątek od tej reguły zawarty jest w punkcie 2 powyższego przepisu, który daje podstawę prawną do przyznania ustalonego ponownie świadczenia za okres nie dłuższy niż okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, ale tylko wówczas, gdy odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

W ocenie Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie zastosowanie ma art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy, ponieważ wstrzymanie od 1 marca 2015 roku prawa do renty rodzinnej dla K. S. decyzją z dnia 6 lutego 2015 roku było dotknięte błędem organu rentowego. Jak wykazało postępowanie dowodowe, przeprowadzone w sprawie, wnioskodawca od dnia 1 października 2013 roku był studentem studiów stacjonarnych II stopnia, 2-letnich na Wydziale Ekonomicznym (...) w L. na kierunku zarządzanie. Naukę tę kontynuował nieprzerwanie do 30 września 2015 roku. Wnioskodawca ukończył 25 lat w dniu 25 lutego 2015 roku, a więc będąc na ostatnim roku studiów.

Organ rentowy, dysponując zaświadczeniem (...) z dnia 13 marca 2014 roku o kontynuowaniu przez wnioskodawcę nauki i przewidywanym terminie jej zakończenia określonym na dzień 30 września 2015 roku, nie wzywając wnioskodawcy do złożenia aktualnego zaświadczenia o kontynuowaniu nauki, wydał decyzję w dniu 6 lutego 2015 roku o wstrzymaniu wypłaty renty od 1 marca 2015 roku z powodu ukończenia 25 lat życia. Następnie już po wydaniu tej decyzji organ rentowy zwrócił się do (...), pismem z dnia 17 lutego 2015 roku, przesłanym do wiadomości K. S., o nadesłanie informacji, czy K. S. jest słuchaczem tej uczelni w roku szkolnym 2014/2015. Po otrzymaniu zaświadczenia z (...) z dnia 24 lutego 2015 roku, z którego wynikało, iż wnioskodawca w dalszym ciągu kontynuuje naukę i przewidywany termin jej ukończenia to 30 września 2015 roku, organ rentowy nie podjął już żadnych czynności.

W ocenie Sądu Okręgowego, wnioskodawca został wprowadzony w błąd postępowaniem organu rentowego. Skoro bowiem od 2011 roku organ rentowy, nie wzywając wnioskodawcy do składania zaświadczeń o kontynuowaniu nauki, sam zwracał się do (...) o nadesłanie takich zaświadczeń i z urzędu wydawał decyzje o przedłużaniu prawa do renty rodzinnej na dalsze okresy, to wnioskodawca miał pełne prawo spodziewać się, że tak będzie również w lutym 2015 roku, kiedy to organ rentowy zwrócił się do (...) o nadesłanie zaświadczenia o kontynuowaniu nauki przez wnioskodawcę, pismem z dnia 17 lutego 2015 roku, które zostało przesłane wnioskodawcy do wiadomości. Tymczasem organ rentowy po uzyskaniu zaświadczenia z (...) z dnia 24 lutego 2015 roku, nie wydał żadnej decyzji, nie wezwał też wnioskodawcy do złożenia aktualnego zaświadczenia o kontynuowaniu nauki i przewidywanym terminie jej zakończenia.

Wnioskodawca nie odwołał się od decyzji z dnia 6 lutego 2015 roku, wstrzymującej wypłatę renty od 1 marca 2015 roku, przesłanej listem zwykłym, ponieważ, jak wyjaśnił przed Sądem, odbywał staż za granicą i o wstrzymaniu renty rodzinnej dowiedział się dopiero w maju 2015 roku. Wprawdzie niezwłocznie w dniu 18 maja 2015 roku złożył wniosek o wznowienie wypłaty renty rodzinnej wraz z aktualnym zaświadczeniem (...) o kontynuowaniu nauki do 30 września 2015 roku, lecz wypłata renty została podjęta dopiero od 1 maja 2015 roku, tak więc wnioskodawca został pozbawiony prawa do świadczenia za 2 miesiące, mimo że nieprzerwanie kontynuował naukę.

Błąd organu rentowego rozumiany jest w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów apelacyjnych szeroko i oznacza każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniedbania, pomyłki, celowego działania samego organu rentowego, czy też rezultatem niewłaściwych działań pracowników albo wadliwej techniki legislacyjnej i w konsekwencji niejednoznaczności stanowionych przepisów, w tym także naruszenia wskutek niewłaściwej wykładni obowiązujących przepisów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2012 roku, II UK 130/12, M.P.Pr. (...) -160, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 28 października 2008 roku, III AUa 40/08 (OSA 2010/1/51-64).

Z tych względów i na mocy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany organ rentowy zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

- 1) naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 133 ust. 1 pkt 3 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez ustalenie, że wstrzymanie wypłaty renty rodzinnej od dnia 1 marca 2015 r. było następstwem błędu organu rentowego;
- 2) naruszenie prawa materialnego poprzez błędne przyjęcie, że w sprawie nie znajduje zastosowania art. 129 ust. 1 cyt. ustawy;
- 3) sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez uznanie, że wnioskodawcy za okres od 1 marca 2015 r. do 30 kwietnia 2015 r. przysługuje prawo do wypłaty renty rodzinnej.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Apelujący wywodził, że każdorazowo decyzje wydawane były w oparciu o wnioski i dokumenty przedstawiane przez wnioskodawcę, zatem nie było podstaw do przewidywania, że pozwany samodzielnie wznowi wypłatę świadczenia. Skarżący był informowany o obowiązku składania zaświadczenia o kontynuowaniu nauki. Dalsza wypłata renty była zatem zależna od inicjatywy wnioskodawcy.

Z tych względów pozwany uznawał apelację za uzasadnioną.

Opierając się na ustaleniach faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji **Sąd Apelacyjny zważył co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w całości ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60).

Bezzasadny jest zarzut pozwanego dotyczący sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny opierając się na dokumentach zgromadzonych w aktach rentowych a niekwestionowanych przez strony. Okoliczności sprawy nie były między stronami sporne. Zarzut pozwanego w istocie sprowadza się do błędnego wnioskowania Sądu o przysługującym wnioskodawcy prawie do wypłaty renty rodzinnej od dnia 1 marca 2015 r. i naruszeniu przez Sąd prawa materialnego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w sprawie niniejszej podstawę rozstrzygnięcia stanowią inne przepisy cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych niż zastosowane przez Sąd Okręgowy.

Prawomocną decyzją z dnia 6 lutego 2015 r. pozwany wstrzymał wypłatę renty rodzinnej od dnia 1 marca 2015 r. W ocenie Sądu Okręgowego decyzja powyższa jest błędna, zatem powstaje pytanie czy Sąd Okręgowy mógł dokonać oceny prawomocnej decyzję organu rentowego i wywieść, że mimo zawartego w niej rozstrzygnięcia prawo do renty rodzinnej nadal przysługuje.

W świetle art. 134 ust. 1 pkt 1 i 2 cyt. ustawy wypłatę świadczeń wstrzymuje się, jeżeli powstaną okoliczności uzasadniające zawieszenie prawa do świadczeń lub ustanie tego prawa a nadto jeżeli osoba pobierająca świadczenia mimo pouczenia lub żądania organu rentowego nie przedłoży dowodów stwierdzających dalsze istnienie prawa do świadczeń.

W świetle art. 135 ust. 3 cyt. ustawy jeżeli wstrzymanie wypłaty świadczeń nastąpiło na skutek błędu organu rentowego, wypłatę wznawia się poczynając od miesiąca, w którym je wstrzymano, jednak za okres nie dłuższy niż 3 lata poprzedzające bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano decyzję z urzędu o jej wznowieniu. Treść cyt. przepisu uprawnia zatem do badania zasadności decyzji wstrzymującej wypłatę świadczenia również wówczas gdy jest ona prawomocna.

Słusznie zważył Sąd Okręgowy, że nie zaistniała okoliczność uzasadniająca wstrzymanie wnioskodawcy wypłaty renty rodzinnej. Przed wydaniem decyzji z dnia 6 lutego 2015 r. pozwany dysponował pismem (...) w L. z dnia 13 marca 2014 r., z którego wynika, że wnioskodawca jest studentem 2-go semestru studiów stacjonarnych drugiego stopnia a przewidywany termin ukończenia studiów to 30 września 2015 r. Z zaświadczenia wynika zatem, że wnioskodawca kończył 25 rok życia będąc na ostatnim roku studiów, przez co przysługiwało mu prawo do renty rodzinnej – art. 68 ust. 2 cyt. ustawy.

Poświadczenie tej okoliczności znalazło się też w zaświadczeniu uczelni z dnia 24 lutego 2015 r. Pozwany, dysponując dokumentacją z uczelni, uzyskał potwierdzenie dalszej nauki ubezpieczonego w szkole wyższej i powinien był z urzędu wznowić wypłatę świadczenia, gdyż wstrzymanie wypłaty było błędne. Zasadą jest, że

wznowienie wypłaty świadczeń następuje od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano decyzję z urzędu o jej wznowieniu – art. 135 ust. 1 cyt. ustawy. Wyjątek od tej zasady dotyczy błędu organu rentowego. Wówczas wypłatę świadczenia wznawia się od miesiąca, w którym je wstrzymano, jednak za okres nie dłuższy niż 3 lata poprzedzające bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty. Skarżący złożył wniosek o wznowienie wypłaty w dniu 18 maja 2015 r., zatem świadczenie winno być wypłacone od dnia 1 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy wydał zatem trafny wyrok aczkolwiek błędnie wskazał podstawę prawną rozstrzygnięcia, upatrując ją w treści art. 133 ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy. Przepis ten dotyczy ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości a w przypadku wnioskodawcy pozwany nie ustalał ponownie prawa do renty ale wznowił wstrzymaną wypłatę.

Mając powyższe względy na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną w trybie art. 385 k.p.c.